

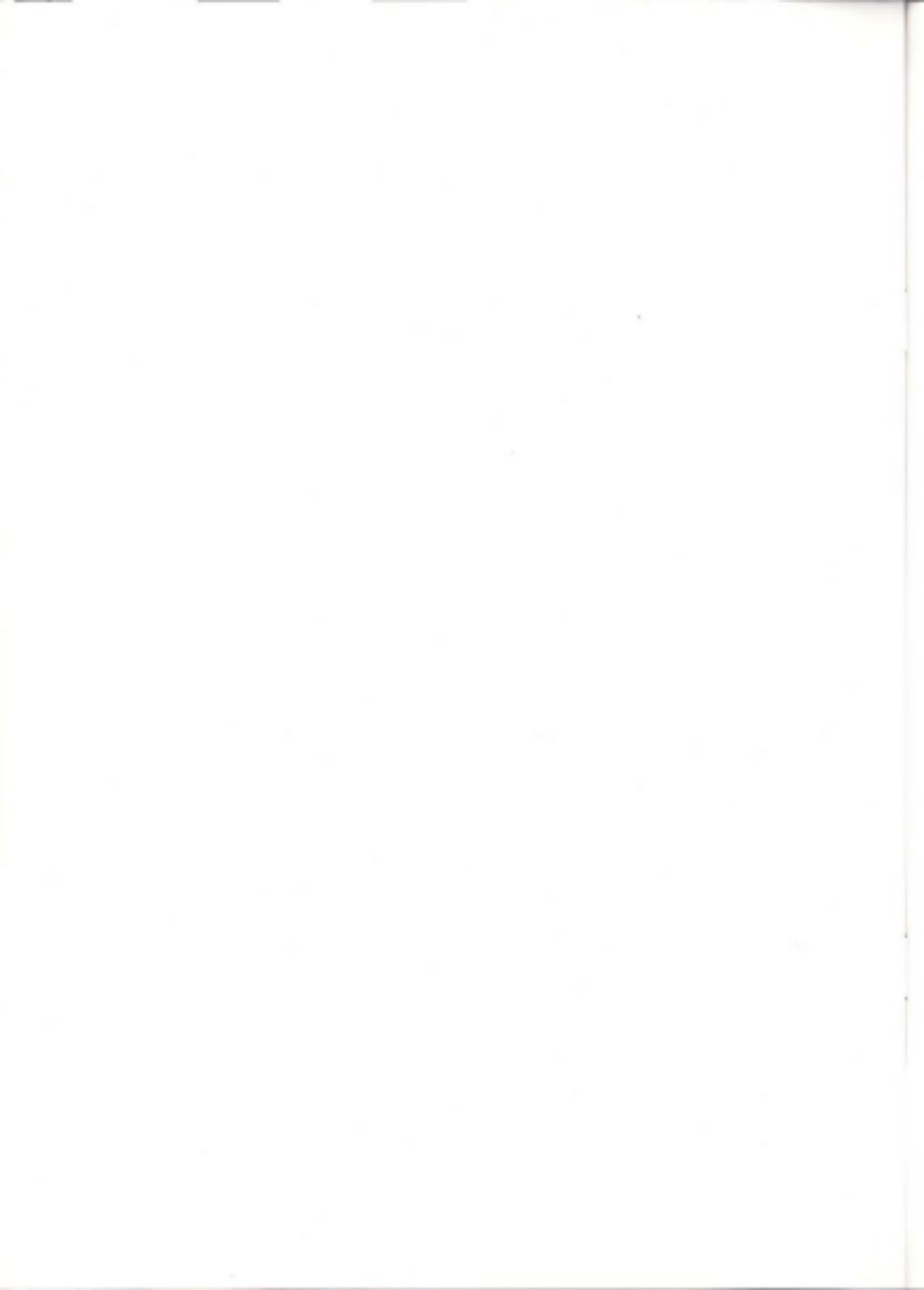
DAJČIĆ
ZAGREB

Mladen Nadu

"HRVATSKI SOKOL" - SESVETE

1925-2005

MUZEJ PRIGORJA

Mladen Nadu

**“HRVATSKI SOKOL”
SESVETE**

Sesvete, 2005.

Muzej Prigorja obilježava ovom izložbom 80 godina od osnivanja Hrvatskog sokola Sesvete (1925. - 2005.)

Zahvaljujemo se Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba na izuzetnoj pomoći pri postavljanju izložbe i tiskanju kataloga.

Zahvaljujemo se na posudjenim eksponatima i arhivskoj građi za ovu izložbu:

Hrvatskom športskom muzeju

Hrvatskom povijesnom muzeju

Muzeju grada Varaždina

Muzeju grada Koprivnice

Muzeju grada Križevci

Muzeju grada Zagreba

Galeriji grada Krapine

Muzeju grada Kutina

Arhivu grada Varaždina

Posebno se zahvaljujemo obitelji J. Boronošić i Z. Čukeli na ustupljenim fotografijama
Hrvatskog sokola Sesvete

Svojim prizmajem pomogli su postavljanju ove izložbe:

MJENJAČNICA »ENA«
Ninška 1, SESVETE

Saliňovec, Hukavčeva 5
tel.: 01 2860 441
mob.: 099/289 797

VINARIJA HUKAVEC
Saliňovec

VINARIJA ŽIDAK FRANJO I IVAN
Vugravec

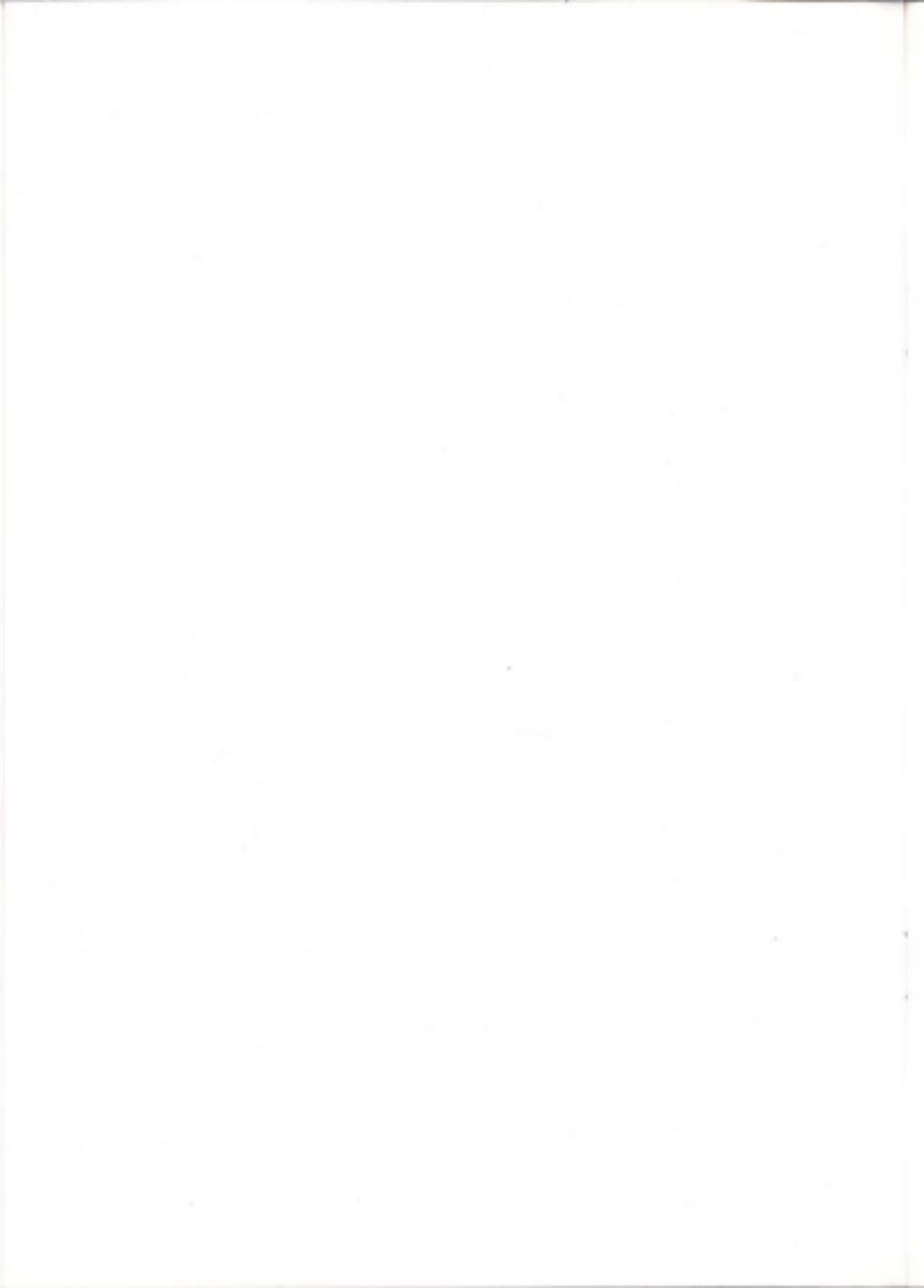
OKOLSKOJ BRAĆI.

Da ste nam zdravo svi s bliza, s daleka,
gdjegod vam bie i narod i dom,
kođi ste došli, tu ljubav vas čeka.
braća smo srecem i dušom vam svom.
Nema nam medja ni ima daljina,
jedna je zemlja i naša je sva,
slobodna kao i neba modrina,
kao i sunce, što svakome sja.

Sokoli naprije, fanfare nek trobe,
zapreke nema, pred kojom nam stat,
kako Slaveni se plameno ljube,
tako će jednom i boeit se znat.
Bistar je pogled i čisto nam čelo,
bodna je snaga i narodna svjet,
pedjimo naprije u božanstvo smjelo,
jake su grudi i junačka pest.

Sunce je vječno, al' sadje li s neba,
samo u žarka će sreća nam zad,
i kad Slavenstvo il' narod nas treba,
uviek za borbu će spremne nas nad.
Jedna je ljubav, što sreća nam spaša,
isti su jadi i jednaki svi,
Sokoli zdravo i s najdaljeg kraja,
svi ste nam bliži i benda smo svi.

DRAGUTIN M. DONJANIĆ.

U Muzeju Prigorja nalazi se veći dio arhive Hrvatskog sokola Sesvete iz koje se vidi da je osnovan 1924. godine, a zvanično primljen u Hrvatski Sokolski Savez 1925. godine donošenjem Pravilnika i registracijom udruge. Ove godine Muzej Prigorja postavljanjem izložbe slovi 80. godišnjicu osnivanja društva. Dio arhive pronađao je prof. Mirko Petrović, koji je niz godina radio u Puškom sveučilištu u Sesvetama. U dvo karterska omota pohranjeni su zapisići sjednica, pisma, dopisi, pozivnice i ostala korespondencija društva s Hrvatskim Sokolskim Savezom i ostalim HS u Hrvatskoj od 1924. - 1928. godine. Istraživanjima na terenu (Sesvetsko Prigorje) sakupili smo vrlo mala pisanih materijalnih izvora. Istraživanjima u stručnim institucijama (DAH, Arhiv grada Zagreba, Hrvatski športski muzej, Hrvatski povjesnični muzej) dobili smo isto tako malo podataka, pa nam je Arhiva Sesvetskog Sokola ostala glavna boza za proučavanje djelatnosti društva i njegove suradnje s ostalim društvima u Hrvatskoj. Posjetili smo muzeje - Kutina, Bjelovar, Varaždin, Čakovec, Križevci, G.Stubico, Krapina i pregledali njihovu građu o društvu HS, tražeći vezu s HS Sesvete.

Kada je i zbog čega nastao sokolski pokret u Hrvatskoj - odgovor na to pitanje moramo potražiti u političkim zbivanjima u Hrvatskoj od 1848. - 1929. (I faza). U toj godini na prijestolje u Monarhiji stupa Franjo Josip I. koji bana Josipa Jelačića imenuje gubernatorom Rijeke i Dalmacije - time je ujedinjenje Hrvatske bilo gotovo u cijelosti (ostaje još samo Istra i Dalmacija). Istovremeno je i Hrvatski sabor na svojoj sjednici donio odluku o ukidanju kmetstva u Hrvatskoj. Međutim, mađarski sabor na svom zasjedanju u Peštii, na kojem nisu bili prisutni hrvatski zastupnici, sazvaoši za promjene na prijestolju i odluke Hrvatskog sabora, izjavljuje "da ne priznaje zakon, ustav i sabor". Carski dvor je tada naredio intervenciju protiv Mađara i poslije bitke kod Karpole (26. i 27. veljače 1848.) sklonjen je otpor Mađaram. Franjo Josip I. je 4. ožujka 1848. objavio novi ustav poznat pod imenom OKTROIIRANI ustav, jer ga je donjelo ministarstvo bez sudjelovanja Parlamenta. Hrvatski sabor se usprotvio proglašenju "Nikad nije izjavio naš narod da će starinski, od preda si zadočiven, te zakonom i prisegom svih kraljeva potvrđen zemaljski ustav odbaciti i njego se posve odredi". Tim ustavom je započela obnova carskog režima, otvoren je put opsolitizmu, započela je ustvari "obnova starocarskog režima, sistema na osnovi germanizacije za austrijsko carstvo". Stoga je Bansko vijeće protiv takvog ustava, jer između ostalog nije donešen uz sudjelovanje i pristanak Hrvatskog sabora. Carsko vijeće ne popušta u svajim zahtjevima, postavlja ultimatum hrvatskom nar-

Otan Ivković: Rakovička pogibija (smrt Eugena Kvaternika)

Eugen Kvaternik

Ban Ivan Mažuranić

podjeli Austrija je sebi zadržala Dalmaciju, a Ugarskoj je prepustila dogovor s Hrvatskom, jer je Hrvatska imala stoljećima poseban DRŽAVNO- PRAVNI položaj u Ugarskoj. Dogovor je zaključen 1868., kada je Ugarska sklopila s Hrvatskom nagodbu (Hrvatsko-Ugarska nagodba) - Hrvatska je dobila potpunu autonomiju u unutrašnjim poslovima, provodu, nastavi i bogoslužju - zajednički su poslovi financije, poljoprivredu, trgovina i obrona zemlje, ali će i na ovim poslovima u Pešt raditi posebni hrvatski odsjeci. Zastupnici kraljevine Hrvatske i Slavonije imaju pravo na hrvatski jezik u zajedničkom Saboru, na kojem se "mora vijoriti i hrvatska zastava. Grb je zajednički, a na njemu kruna Sv. Stjepana. Tim dvostranim, međunarodnim ugovorom priznata je Hrvatska kao posebno državna jedinica" (Pav., 262.). Nagodba je potpisana i usvojena, ali nezadovoljstvo je i dalje eskaliralo. Hrvatska je pokušala 1871. proglašiti nezavisnu državu (Rakovečka buna). Opće nezadovoljstvo u Hrvatskoj, uspijesi narodnjaka i pravaša na političkom polju doveli su 1873. do revizije Nagodbe. Za bana je imenovan Ivan Mažuranić - prvi neplenički imenovan za bana - "ban pučanin" ili "ban reformator". On nastoji provesti reforme u prosvjeti, kulturi, gospodarstvu i ustavno reorganizirati i unaprijediti Hrvatsku. Na polju zakonodavstva njegova vlasta:⁶ je u prve dvije godine svoga postojanja razvila tako razgranatu zakonodavnu djelatnost, kakvom se nije mogao kasnije pojaviti ni jedan Hrvatski sabor sve do raspada Monarhije" (ŠGK, 86.). U doba Mažuranića otvoreno je Sveučilište u Zagrebu s tri fakulteta: "to je bilo prvo Sveučilište na cijelokupnom južnoslavenskom jugu" (ŠGK, 87.). Već 1874. donesen je Zakon o pučkom školstvu i preparandijama, uvedeno je obvezno polaganje 4. godišnje škole (s opetovnicom) oslobođeno nadzora crkvene vlasti".

Berlinskim mirom 1878. Austro - Ugarska je dobila Bosnu i Hercegovinu, a iste godine je Hrvatski sabor tražio od kralja da se BiH pripoji kraljevini HDS. Zahtjev je odbijen, kralj odmah optužuje Hrvatski sabor da je prekorčio svoj djelokrug rada, a ban Mažuranić doje ostavku. Dvor je odmah imenovao za bana Ladislava Pejačevića (1880.), a za njegova banovanja nastavljen je opet: "postupna modernizacija Hrvatske putem zajedničkih poslova - željeznice, pošte, porezne i carinske službe". Međutim, uvođenje grbova s mađarskim naslovima izazvalo je otvorenu pobunu u Zagrebu, koja se proširila na druge

gradove. Kralj je na to smijenio L. Pejačevića, u Hrvatskoj je proglašeno izvanredno stanje. Paskana je vojska pod zapovjedništvom generala H. Rembarga koja "uspstavlja ploče s dvojezičnim natpisom, ali ih ubrzo mijenja s novim nijemim grbovima bez ikakvih natpisa" (Šišić, 460.). Uspstavili su relativan mir, Beć postavlja za bana u Hrvatskoj grofa Dragutina Khuen Hedervaryja (1883. - 1903.). On je bio ortodoksnim predstnikom modarske državne ideje (Hrvatska je trebala biti dio Velike Madarske) i to je pokušao provesti u Hrvatskoj pod geslom "rad, red i mir". Tijekom svog 20-godišnjeg banovanja, bolje rečeno absolutističkog režima u Hrvatskoj, sredstva kojima se služio u pokušajima ostvarenja svojih ciljeva bila su: "tarnnice, progoni, uništavanje egzistencije, gušenje štampe, sprečavanje narodnih zborova, nasilja na izborima, ponишavanje opozicionih nepočuđnih mandata" (Šišić, 461.). Tijekom svojih dvadeset godina banovanja Khuen je u Hrvatskoj vodio političku igru - koristio i poticao raskol između Hrvata i Srba, favorizirajući Srbe u državnim službama. Kulminacija nezadovoljstva ovim režimom u Hrvatskoj eskalirala je incidentom u Zaprešiću, kada su seljaci iz obližnjeg selja Bedovec zapali modarsku zastavu na željezničkoj stanicici, a oružnici ubili jednog i dvojicu ranili. To je izazvalo revolt u cijeloj Hrvatskoj: "pobunjeni narod uništavao je sve znakove madarske vlasti, napadao madarone i Madare, negdje i rušio željezničke pruge". Doslovce, počeo je drugi, masovni protumadarski pokret koji je za razliku od onoga iz 1883. "našao na potporu u Dalmaciji, Istri, Sloveniji i kod hrvatskih iseljenika u svijetu, stoga je narodni protumadarski pokret bio prijelomnica u političkoj strategiji, ali i najava novih metoda borbe i velikih političkih, državnih i teritorijalnih promjena na početku XX. stoljeća, iz borbe protiv Hedervaryeve madarizacije Hrvatski narodni pokret stekao je novo iskustvo - masovnim narodnim pokretom mogu se ostvariti ciljevi politike" (Pav., 287.).

U Hrvatskoj su broća Radić već 1904. godine osnovali Hrvatsku pušku seljačku stranku, a hrvatski političari u Dalmaciji i Istri (A.Trumbić i F. Supilo) su utemeljitelji nove politike u odnosu prema Austro-Ugarskoj monarhiji. Smatrali su da glavna opasnost prijeti Hrvatskoj od "prodora" Nijemaca na Balkan i tome se mora odmah oduprijeti u savezu s madarskom i srpskom oporrom, ne izostavljajući borbu protiv velikomadarske politike. Godine 1905. u Rijeci su se sastali predstavnici hrvatskih oporbenih stranaka i potpisali "Riječku rezoluciju" - u borbi protiv Beća i Budimpešte oni su stali na stranu madarske oporbe, ali uz uvjet da oni pomognu hrvatskoj oporbi u borbi za ujedinjenje svih hrvatskih zemalja. To su isto učinili i srpski poli-

LADISLAV GROF PEJAČEVĆ
sjedi u krugu svojih političkih prijatelja

Ban Dragutin Khuen Hedervary

Stjepan Radić (u mlađim danima)

Fran Supilo

JUGOSLAVENSKI ODBOR U PARIZU 1916.

SASTAVLJACI KRFSKE DEKLARACIJE

Gornji red slijeva nadesno: Vošnjak, Trinajstić, Potočnjak, Ninić, Manković, Đurić, Drljavić.
 Donji red: Vasićević, Hinković, Trumbić, Pašić, Nikolajević, Protić, Davidović

tičari na svom sostanku u Žadru (Zadarsko rezolucija), ali oni još traže ravnopravnost srpskog naroda u Hrvatskoj, učenje srpske povijesti, upotrebu činilice i da se jezik zove Hrvatski ili srpski jezik, to je ustvari bio zahtjev "da Hrvati u Hrvatskoj podjele s Srbinima svoj SUVERENITET" (Pov., 290.). Na osnovi ovih dviju rezolucija u Hrvatskoj je formirana Hrvatsko - Srpska koalicija, eli je bilo dosta političkih stranaka koje nisu ušle u tu koaliciju (Pravaši J. Franja, Istarski Hrvati, Radićeva HPSS, modaroni). Nakon po-vlaćenja Supila iz politike, Freljungova procesa, pokazalo se da je ovakva politika pogrešna, naročito kada vodstvo preuzima u koaliciji S. Pribićević, koji se sve više oslanja na Beograd i njegovu vanjsku i unutarnju politiku.

Tijekom I. svjetskog rata hrvatski političari u emigraciji (Trumbić, Supilo), osnovali su 1915. godine Jugoslavenski odbor, koji se zalaže za razbijanje Austro - Ugarske monarhije, ali je i protiv velikosrpskih političkih ideja (Pašić - stvaranje Velike Srbije). Supilo je tražio da se potvrdi i ostvari ideja konstitucije buduće države na FEDERALISTIČKOM principu, dok Trumbić i većina članova želi prvo ujedinjenje, a onda da se raspravlja o načinu državnog ustrojstva. Nakon tri godine rata, tijekom kojih Austro - Ugarska monarhija doživljava poraz, (Franjo Josip I. umro je 1916.), a Jugoslavenski klub u Bečkom parlamentu (Hrvati iz Dalmacije i Istre, Slovenci) traži već 1917. "da se sve zemlje u kojima žive Hrvati, Slovenci i Srbi u Monarhiji ujedine u samostalnu državnu jedinicu na temelju narodnog noćela i HRVATSKOG DRŽAVNOG PRAVA..., svibanjska deklaracija je bila pokušaj stvaranja treće federalne jedinice u Austro - Ugarskoj monarhiji, dokle održavanje trijelističke ideje koju su zahtijevali i hrvatski političari kao jedno od rješenja hrvatskog pitanja. Za razliku od nastojećeg Jugoslavenskog odbora, to se rješenje tražilo u okviru Dvojne Monarhije, a ne izvan njenih granica" (Pov, 299.). Ovakve kombinacije su ponijene potpisivanjem sporazuma između izbjegličke vlade Srbije (sjedište na Krfu) i Jugoslavenskog odbora u Londonu 17. srpnja 1917. godine (tzv. Krfска deklaracija). U toj deklaraciji stoji: "Nova država treba biti ustavna, demokratska i parlamentarna monarhija s dinastijom Karađorđevića na čelu. Ustavotvorna skupština treba donijeti Ustav koji će potvrditi kralj" (Pov., 300.). Deklaraciju su potpisali A. Trumbić i N. Pašić, ovim sporazumom Srbija je ostvarila svoju vježkovnu težnju - Veliku Srbiju, dok je Hrvatska izgubila elemente nezavisnosti i suverenosti, poništena su stoljeća hrvatske

DRŽAVNOSTI i ona u novo formiranu tvorevinu ulazi kao teritorijalna jedinica. U Zagrebu je između 5. - 8. listopada 1918. formirano Narodno vijeće SHS, a Hrvatski je sabor na svom izvanrednom sastojanju donio zaključke o prekidu stoljetnih veza s Ugarskom i proglašio nezavisnu državu prema Austro-Ugarskoj monarhiji i donećena je odluka kojom ova država "pristupa u zajedničku narodnu suverenu državu SHS na cijelom etnografskom području tog naroda". Na dan 1. prosinca 1918. godine proglašeno je osnivanje Jugoslavenske države - Kraljevine SHS pod dinastijom Karađorđevića. Odluka nije donesena jednoglasno, Radić je bio protiv brzog ujedinjenja, tražio je federalističko "Vi, gospodo, upravo ni mala ne marite za to što naš seljak uopće, a napose hrvatski seljak, neće ni da čuje ništa više o kralju i caru, a isto tako ni o državi koju mu se silom nameće" (A, 155.). Osnovni novi ključni problemi u novonastaloj državnoj tvorevini od samoga početka su "nacionalno ugnjetavanje, gospodarsko iskorištavanje nesrpskih naroda, privilegije Srba, razbijanje povjesnih pokrajina" (A, 309.). Ustrojeno vlast ima 13 ministara Srbinina, 4 Hrvata, 2 Slovaca i 1 Muslimana. Hrvatski sabor u novoj državi egzistira i dalje, ali mu je ograničena djelatnost i izgubio je svoju autonomnost. Beograd je odlučivao u svim nastalim problemima "kao u doba neoopsolutizma sredinom 19. stoljeća, ali je tad sve dokazao iz RAZVUENOG I KULTURNOG središta kakav je bio Beli" (A, 312.). Od samog ustrojstva Kraljevine SHS nezadovoljstvo u Hrvatskoj raste, a kao predvodnik otpora prema velikosrpskom centralizmu u Hrvatskoj ističe se HPSS, koja na izborima za Ustavotvornu skupštinsku 1920. godine dobiva 50 izbornih mesta. (Pav., 326.). Nakon ovog velikog izbornog uspjeha stranka mijenja svoj naziv - umjesto PUČKA stavlja REPUBLIKANSKA - HRSS, a odmah zatim, početkom prosinca 1920. godine: "sastali su se svi zastupnici stranke i zaključili da će svim snagama raditi na tome da svoju svetu i dragu DOMOVINU HRVATSKU uredi na temelju prava narodnog samoodređenja, ali u sporazumu s ostalim južnoslavenskim narodima" (Pav., 326.). Iako su hrvatske stranke bile protiv donošenja Ustava, uspjela je kraljevska vlast dobiti većinu u Skupštini i na provoslovni Vidov dan - 21. lipanj 1921. donesen je u Ustavotvornoj skupštini, bez prisustva hrvatskih poslanika prvi Ustav Kraljevine SHS "i njime je potpuno ukinuta HRVATSKA AUTONOMIJA" (A., 157.). Odmah je počeo prisotak na Hrvatsku, raspisuju se kulturna, stručna i sportska nacionalna društva, zabranjuje se oporbeni tisk, otpuštaju se domaći činovnici iz javnih službi. Iste godine donesen je i zakon o Zaštiti države, osnovana je ORJUN-a (organizacija jugoslavenskih nacionalista), koju je štitio i podržavao S. Pribićević. Njegov suradnik, Juroj Demetrović, pokrajinski namjesnik za Hrvatsku je već 1922. godine zabranio rad i raspustio

Stjepan Radić i Svetozar Pribićević na polačkom skupu u Splitu

Stjepan Radić među narodom

ROZUMEVANJE HRSS

Bijevi sudionici da Vladko Maček, dr. Stjepan Radić, Ivan Gundulić, Josip Pešićević, Stjepan Radić, Radivoj Kravčević, Tomislav Jajkić i dr. Davor Basariček.

STJEPAN RADIĆ NA OBIĆU

VLAHO BONČEK
SLOVENSKI FOTOGRAF

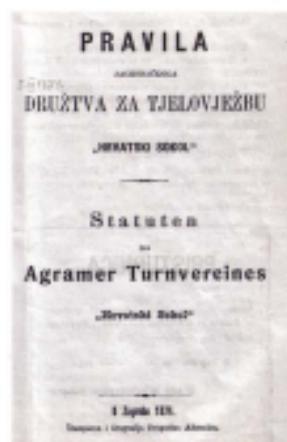
hrvatska nacionalna društva "a prvi je na redu bio HRVATSKI SOKOL, tjelovještvena organizacija sveslovenskog usmjerenja" (Pov., 330.) Ovakva srpska politika u Hrvatskoj ojačala je HRSS - u, koja je na izborima u veljači 1925. dobila 67 mandata (zaјedno s Hrvatskom zajednicom). Za vrijeme izbora Radić je bio još u zatvoru, gdje ga je odmah nakon izbora posjetio kraljev izaslanik. Dogovoren je da HRSS prihvati postojeće političko stanje, Ustav i dinastiju Karađorđevića, da stranka izbaci R iz naziva naslova stranke. Radić je pristao na sve ove zahtjeve, "izgleda da je shvatio da srpska politika priznaje samo SILU, pravo jačega, da se služi svim sredstvima i da se se s njom može samo na kraju lociti ISTIM ILI SILČNIM metodama, ali u izravnoj borbi". (Pov., 334.). Pošto na ovim izborima srpska vlast nije dobila većinu, Pašić napušta savez s Pribiševićem, stupa u savez s Radićem i formira novu vlast, u kojoj su sada 4 Hrvata iz HSS, a Radić je dobio portfelju ministra prosvjete (predstavljao je državu kao zastupnik te godine na Skupštini Lige Naroda). Povodom 1000 - godišnjice Hrvatskog kraljevstva, u Zagrebu je 1925. održan veliki SOKOLSKI SLET, kojem je prisustvovala i kraljevska obitelj. Politička situacija se nego promjenila tijekom 1926. godine, nema promjene na bolje, mito, korupcija i dalje vladaju, (umro je N. Pašić), ali sada Radić, praktičar u politici, ide u suradnju s Pribiševićem. Osniva se SELIČKO - DEMOKRATSKA KOALICIJA (SDK), jer je i Pribišević shvatio "da njegova politika stvaranja neke nove jugoslavenske nacije je samo ojačala veliko srpsku vlast i prevlast,... politika favoriziranja Srbije i Beograda ne šteti samo hrvatskom narodu, nego i Šećima u Hrvatskoj, kojima se je Beograd koristio kao trojanskim konjem u borbi protiv Hrvata" (Pov., 339.). Svojom aktivnom političkom djelatnošću SDK je postala joko opasna za velikosrpski režim, a Radić u Skupštini (veljača 1928.) otvoreno napada postojeci srbijanski režim kao "POLICIJSKO - ŽANDARSKU DIKTATURU HEGEMONISTA pojačanu korupcijom i pljačkom u svim prečanskim krajevima". U nemogućnosti da se legalnim putem (Radić je zbog svog govora u Skupštini dobio zabranu prisustvovanja na tri iduće sjednice vlasti) sprječi daljnja aktifnost Radića u najužem krugu srpske vlasti donesena je odluka da se on eliminira s političke scene "ubojstvom kao tipičnim noćnim SRBIJANSKIH RIJEŠAVANJA POLITIČKIH I DINASTIČKIH PORAZA" (Pov., 340.). Na zasjedanju Skupštine, 20. lipnja 1928. godine član Radikalne stranke, poslanik Puniša Rožić pucao je u skupinu poslanika HSS, ubio Pavla Radića i Đuru Basaričeka, teško

ranio Stjepana Radića. Lakše su rane zadržali I. Granda, koji se bacio pred Radićem i pokušao ga svojim tijelom zaštiti i I. Pernar. Od zadržanih rana Radić je umro u Zagrebu 8. kolovoza 1928. godine. U Zagrebu su počele izbijati demonstracije, a već 1. siječnja 1929. kralj Aleksandar ukida Vidovdanski ustav i uvodi diktaturu. Tim političkim aktom ukidaju se posljednja hrvatska gospodarska, kulturna, politička i prosvjetna društva. Hrvatski sokol zabranjen je ukazom od 5. prosinca 1922. godine, ali je već 15. prosinca odbio potpisati pristupnicu za Jugoslovenski sokol..

Ovim kratkim prikazom povijesnih zbivanja u Hrvatskoj od 1848. - 1929. godine pokušali smo dati uvid u stanje društveno - političkih zbivanja u Hrvatskoj, da bi mogli pratiti u kolom okolnosti: je osnovan Hrvatski sokolski savez i Hrvatski Sokol - Sesvete. Naveli smo da se kod hrvatskog naroda već tijekom druge polovice 19. stoljeća javila ideja suradnje s ostalim južnoslavenskim narodima u okviru Austro - Ugarske monarhije i van nje (Srbija) u borbi protiv germanizacije i modarizacije. Tako se u Češkoj, u jednom dijelu mlade češke buržauzije, pojavio otpor protiv nosilne germanizacije budenjem nacionalne svijesti. Mladi češki intelektualci Miroslav Tyrš (1832.-1884.) došao je na ideju o organiziranju tjelovježbene udruge, kakve su već postojale i koje u "tjelovježbi i sportu uočavaju aktivnost i veliki mobilizacijski poticaj, pa im se daje patriotska i nacionalna obilježja". U Pragu, godine 1862. Tyrš je osnovao prvu češku tjelovježbenu organizaciju pod imenom SOKOL "dobila je ime po ptici sokolu koja je prema narodnoj tradiciji oženje hrabrosti, okretnosti i težnje za slobodom" (VE, 13.). Uzor je pronašao, kao i ostale ovakve organizacije, u starioj Grčkoj "u starogrčkom sklopu DUHA I TUJELA...", tako je Tyrš nastojao sokolski pokret izgraditi kao most koji će spojiti i povezivati sve slavenske narode koji žive ne samo u Austro - Ugarskoj monarhiji, već i u ostalim dijelovima Europe" (Bj. 6.). U sokolskoj organizaciji domoljublje je prisutno od samog osnivanja društva: "Našo sokolsko društvo ima da bude vježbaliste nojužvišnje i najljepše knjegosti u životnoj i narodnoj borbi. U njima jočamo u brostvu, disciplini, uspravnosti, odvraćnosti, čistoći čudoredja, u ljubavi k domovini, kojoj valja sve s oduševljenjem žrtvovati" (HS, 1911., str. 6.). Praški Sokol utemeljen je 1862., Slovenci su osnovali svoje tjelovježbeno društvo "Južni Sokol" već 1863. godine. Oni su posjetili Zagreb 1866. godine prilikom 300 - te godišnjice pogibije bana Nikole Zrinskog; tako se primaće sokolska ideja prema nama Hrvatima, a omiljena odmah začeli da osnuje i Hrvatski Sokol" (HS, 1924.). Još jedan posjet slovenskih Sokola, prilikom otvorenja Zagrebačkog Sveučilišta 1874. godine, bio je od odlučujućeg podstrelka za osnivanje Sokola u Zagrebu, ali isto tako i "domaći Nijemci, koji su te iste godine htjeći osnovati svoj "Turnverein". U Zagrebu je odmah reagirala mlada intelektualna "poglavitva akademci, koji se razetište po Zagrebu, te udesiće akciju, da se takva predusudne, da se osnuje Hrvatsko gimnastičko društvo-Hrvatski

Miroslav Tyrš

J. Fon

J. Vončina

F. Hochman

"Sokol" (HSS, 1911., 7.). Već 5. lipnja 1874. godine održana je I. osnivačka konferencija u gradskoj vijećnici za osnivanje Sokola u Zagrebu na poticaj dr. Josipa Fona, a pod predsjedavanjem gradonačelnika J. Vončine. Na toj sjednici izabran je "Privremeni odbor" na čelu s rovnateljem realke Josipom Torbarom, svećenikom, koji se je osobito zanimal za gimnastiku i planinarstvo. "Privremeni odbor je odmah usvojio prijedlog učitelja M. Singera, člana odbora, za izdavanjem pravila Hrvatskog sokola (u daljnjem tekstu HS), koja su 3. studenog 1874. godine izdana i potvrđena od strane kraljevske zemaljske vlade - "PRAVILA ZAGREBAČKOG DRUŠTVA ZA TJELOVJEŽBU HRVATSKI SOKOL". Prvi učitelj "Hrvatskog društva za tjelovježbu" bio je F. Singer, vježbalo se u njegovoj gombooci na Griču (Strossmayerova šetalište). Osnivačka skupština održana je 27. prosinca 1874. godine, na kojoj je konstituiran Glavni odbor, čiji je predsjednik J. Vončina, podpredsjednik J. Fon, blokajnik A. Stiasni, a društvo je imalo 269 članova. Prvo odjelo bilo je po uzoru na slovenski (ljubljanski) Sokol, umjesto sokolske kape nosio se "sivi šešir, s dugim sokolskim monogramom" (HS, br. 2, str. 16, 1924.). Društveno djelovanje Sokola započinje "dne 24. siječnja 1875. i od toga danu počinje prvi društveni rad, koji se isprvne sastojao tek od samog gimnastičkog vježbanja, no doskoro zauzme svoj određeni prostor u prvom SOKOLSKOM, narodno slovenskom te specijalno HRVATSKOM DUJU". (HS, br. 3, str. 49, 1924.). Kada 1897. godine na čelo duštva dolazi dr. J. FON i F. HOCHMAN: "stalo se Hrvatsko Sokolstvo vanredno razvijati i to napose u pravom NARODNOM I SLAVENSKOM DUJU". (HSS, str. 14, 1925.). Poslije iznenadne smrti F. Singera (trovanje plinom) na sjednici Glavnog odbora 25. studenog 1876. donesena je odluka da se u Zagreb doveđe "valjan učitelj koji bi podučavao u gimnastici ne samo naše društvo nego i sve zagrebačke škole". Dr. Fon je zamolio za pomoć Praški sokol, a ovaj je preporučio F. Hochmana, koji je odmah došao u Zagreb. Promjenjeno je odmah u tehničkom smislu djelovanje HS, počeo je predavati na hrvatskom jeziku i uveo u tjelovježbe hrvatske komande. Već 15. lipnja 1877. godine održana je I. glavna vježba s natjecateljima u vrtu Grodske streljane, a prvo natjecanje sokolskih društava (gosti iz Slovenije i Varaždina) održana je u Zagrebu 29. lipnja 1878. godine. U toj godini izlašen je i časopis "Sokol", urednici su bili A. Hojdinjak i F. Hochman, ali je izlazila samo godinu dana (obnovljen je tek 1903. u redakciji F. Bučara). Donešeno je "Pravilo gombočkih društava", a ideja o početku grodnje vlastite Sokolane (zgrade) počela se ožiljnjije

časopis.

I. glavne skupštine Hrvatske u Saboru u obraćanju predstavniku
predstojnika državnih poslova bježi mi postrojena matica sv. Križa.
Skoštava je održana 20. rujna 1925. u vijećnici predstojnika Hrv.
poslova u 3 sati početkom sastanka je prisutstvovao državni
poslovni sekretar i predstojnik državnog poslova te njezin izvršni
članovi i predstojnici poslova te obnoviteli svih ustanica
članova sv. Križa tajnik (bile Dranković)
brot. Šimek Čemper te izvršnici državnih poslova te
te izvršnici i predstojnici, S. M. Šestaković i don. Šimonec,
članopisac brod. J. Krušević koji je u blagajnu mislio
27/2 dinara u imenu sv. Križa - časte iste imovine u
postrojenoj matici sv. Križa 1810. (litigacijom učestvovanjem
članova) odnos je također proučen i način je način
te skupština također primila na manje.
U tom poslaništu takođe predstavlja se na izbor stalnog upravnog
štabla, u čijem sastavu jednoglasno objedinjen broj:
članopisac: Janin Brunić, a njegov zamjenik Božidar Ferber
članopisac: Josip Čemper " " Božidar Hlavat,
članopisac: Stjepan Krušević " " Stjepan Krušević
zamjenik: Jerivo Barandžić " " Tom Sanader
zamjenik: Stjepan Antolić " " —
ostalih tri: Josip Beranović, Stjepan Krušević, Ante Brzaković, Mihaljević,
članopisac: Stjepan Krušević, Stjepan Krušević, Ante Brzaković, Mihaljević,
zamjenik: Stjepan Krušević, Stjepan Krušević, Ante Brzaković, Mihaljević,
u sastavu izbornog odbora predstavnik državnog
i novosredobreni odbor primu svoju slavu.

Sastav 20. rujna 1925.

Stjepan Krušević
Ante Brzaković

Stjepan Krušević
Ante Brzaković

— Zastupnicom i predstavnikom

Stjepan Krušević

Ante Brzaković

Ante Brzaković

Stjepan Krušević

Ante Brzaković

Ante Brzaković

Popis

Popis Šteta koji su prisustvovali glavnoj skupštini Hrv. Sokola
koju je održana vne 5.-6. 1924.
Servetama

1 Ivan Domnić	in Serveta	17 Mate Dilemić	in Servetu
2 Stjepan Tančić	" "	18 Ivan Stramarić	" "
3 Stjepan Jumović	" "	19 Drago Černina	" "
4 Ivan ml. Blatnica	" "	20 Mijo Čivić	" "
5 Dragutin Jarbec	" "	21 Mijo Luein	" "
6 Đorđe Sreter	" "	22 Ivan Simonić	" "
7 Slavko Grgurić	" "	23 Pavle Pavletović	" "
8 Ivan Garić	" "	24 Štefan Ćurica	" "
9 Juraj Bošković	" "	25 Franjo Jumović	" "
10 Stjepan Jagović	" "	26 Stjepan Ćipčić	" "
11 Vinko Juričević	" "	27 Stjepan Gradičić	" "
12 Josip Čemper	" "	28 Ivan Kole	" "
13 Stjepan Ugnatović	" "	29 Ivan Klešetić	" "
14 Stjepan Iličić	" "	30 Stjepan Pešić	" "
15 Stjepan Šegvić	" "	31 Ivan ml. Blatnica	" "
16 Božidar Žugović	" "	32 Milan Perajkaric	" "

Preuzimaju:
(Handwritten signature)

Ispunjeli:
Stjepan Šegvić

Stjepan Jagović

Tjelesnojedba HS Sesvete

S. Miletić

D. Šulc

J. HRVATSKI SVESOKOLSKI SLET G. 1906.

"velika biciklistička produkcija na novim biciklima, tzv. američkim biciklima". Tri godine kasnije, 16. kolovoza 1891. održana je i "biciklistička akademija na vlastitom trkaljtu na Ciglani" (HS, br.5, str. 203.). I u 1893. klub biciklista je aktivan, održana je "cestovna utrka Zagreb - Petrinja u dužini od 56 kilometara, a startalo se je s Jelačića ploču" (HS, str. 251., br.7., 1927.). Na izložbi učila u Obraćničkoj školi "Hochman u ime društva ..., priredio na toj izložbi jedan školski odio u prizemlju, izloživši gimnastičke sprave i hrvatsku gimnastičku literaturu" (HS, br. 7. 1927, str. 250.). Politička situacija u Hrvatskoj - diktatura K. Hedervaryja, modernizacija, poticanje hrvatsko - srpskih sukoba, te vanjski faktori - sveslovenski sletovi (Prag - Sveslavenska sloga) naveli su HS u Zagrebu na misao da se "stvari HRVATSKI SOKOLSKI SAVEZ" koji bi imao obuhvatiti svu sokolsku društva, gdje god ima Hrvata". (HSS, slet 1911., str. 15.). Inicijatori ove ideje su starješina HS u Splitu dr. Smidlački i starješina HS u Puli L. Križ. Na susaku, 6. studenog 1904. godine utemeljen je "Savez hrvatskih sokolskih društava". Prvi starješina je bio dr. S. Miletić, a vodja D. Šulc. Sav rod na stvaranju Sokolskih društava u Hrvatskoj i njihovoj djelatnosti prikazan je hrvatskoj i europskoj javnosti 1906. godine "za vrijeme 1. Hrvatskog svesokolskog sleta u Zagrebu kojega je preteća bila praskova 20 godina na opstanak Hrvatskog sokola u Zagrebu" (HSS, slet, str. 18.). Od 1908. godine HSS je član Slavenskog Sokolskog Saveza.

Raspodjeljnjem Austro - Ugarske monarhije 1918. godine i stvaranjem Kraljevine SHS započinje nova era u povijesti HSS. U novoj državi Hrvati će ubrzo pokopati svoje nadje za bolju budućnost u savezu s južnoslavenskom braćom. Hrvatski sokol je tijekom rata samo organizacijski oslabio, pa je tako s oduševljenjem primljena odluka hrvatskog bana od 21. listopada 1918. kojom je ponovno "odobreno dijelovanje Hrvatskog sokola" (Vl, 35.). Formiranje kraljevine SHS "otpali su stari motivi borbe za osnivanje Sokola, istaknute su , naročito, nove ideološke formulacije, pogotovo u pogledu nacionalnog pitanja, kako se ono shvaćalo u novim prilikama u tim krugovima" Ideja ujedinjavanja svih sokolskih društava u novoj državi nije bila jedinstvena, Slovenci žele da se raspusti svi dotadašnji Sokoli i osnuje zajednički Jugoslavenski sokol: "da se u sjedištima prijašnjih nacionalnih Saveza u Zagrebu, Beogradu i Ljubljani osnuju posebne uprave i tajništva..., samostalna okružna tajništa i njihove uprave mogle bi rješavati specifične probleme koje donose se sobom razlike u razvitku pojedinih područja" (ES, 283.). Sosvim suprotno rješenje nudeno je s druge strane, u Fruškogorskoj i Krajiskoj župi, te misao stvarate Hrvatskog sokola dr. Cara - formirati Sokolski savez SHS s sjedištem u Beogradu slijedeći princip "jedna država - jedan narod". Ovaj prijedlog je ustvari provođenje pod parolom narodnog jedinstva "i na polju sokolstva ideje centralizacije u službi jugounitorizma" (Vl, 36.). Ovakvo rješenje ujedinjenja Sokolstva i samoga pokreta naišlo je na otpor članstva u Hrvatskoj "koje je smatralo da se time negira-

ju KULTURNE I POLITIČKE osobine pojedinih naroda i da se tako ne može rješiti nacionalno pitanje" (ES, 283.). Na sastanku u Novom Sadu 28. lipnja 1919. osnovan je, ipak, novi Sokolski savez (32 župe), čije će sjedište prvih pet godina biti u Ljubljani. Odlučeno je da se: "na osnovi plemenske teorije priznati zaključke o raspuštanju pojedinih nacionalnih saveza i o novoj unutrašnjoj organizaciji (podijelu društva prema župama), tražiti da društva koja su prije rata nosila nacionalnu obilježja (srpsko, odnosno hrvatsko sokolsko društvo) ubuduće to izostave." (ES, 284.). Župe su se ipak, iako se negirala nacionalnost, osmivalile ili obnovljale po stariim nacionalnim mjerilima. Već 1920 godine, na skupštini Sokolskog saveza SHS donosi se odluka o promjeni naziva u Jugoslavenski Sokolski savez, što je u stvari logična posljedica tadašnjeg režimskog pogleda na nacionalno pitanje. Nerišeno nacionalno pitanje u novoj SHS dalo je podlogu Hrvatskom Sokolu, da kao u vrijeme Austro-Ugarske monarhije pruži otpor velikosrpskim pretensionima. Na skupštini JSS u Osijeku 22. lipnja 1921. godine Hrvatski Sokol Zagreb traži da se ponovno uspostave Hrvatski, Slovenski i Srpski Sokolski savezi, kao posebne organizacije pod jednom središnjom upravom. U svezi toga upućen je opširan dopis na Jugoslavenski Sokol u Ljubljani u kojem je opširna analiza Sokolskog saveza i prikazani prijedlozi za reorganizaciju. Na kraju dopisa je odlučan zaključak: "Kako naš prijedlog o reorganizaciji na Glavnoj skupštini (u Osijeku) nije bio usvojen, MI SMO ODLUČILI OSNOVATI S OSTALIM BRATSKIM DRUŠTVIMA, GDJE GOD IH U NAŠOJ DRŽAVI IMAMO, POSEBNI HRVATSKI SOKOLSKI SAVEZ, a jamačno će se za ovim primjerom povesti i slovenska i srpska društva... , i zato je prvi korak k ovome našem cilju, da ovime istupamo iz JSS, ovdori kolik sma sada morali smo razići, da se jednom ujedinimo ali na novoj osnovi - na pravdi Boga živoga" (HS, br. 1, str. 4, 1922.). U velikoj dvorani Hrvatskog Sokola u Zagrebu održana je 28. svibnja 1922. godine konstituirajuća Skupština HSS, izabran je vodstvo starješina L. Krš, voda dr. V. Maček, predsjednik proučajno-kulturnog odjela dr. R. Horvat. Tako je HSS počeo, drugi puta, zvanično sa svojim da tada uspejnim radom. Dvije godine nakon ponovne uspostave HSS u Sesvetama je 1924. godine osnovano Sokolsko društvo. Sesvetne se nalaze istočno od Zagreba (udaljene su oko 12 km), smještile su na sjecištu prirodnih i prometnih puteva u ovom dijelu Hrvatske - Prigorju. U povijesnim pisanim izvorima prvi puta se spominju 1334. godine. Nazivaju se još i "istočna vrata Zagreba", jer se u njima sijeku "tri ceste koje

HRVATSKI SOKOLSKI SAVEZ

Sestra: Pećnik. Usp. 1884.1932.
Starješinskički: 1. Lazar Krš (Skokovac) el. 92.
2. Franjo Bučar, 1. m. Teofil Ivan, 2. m. Petar
Milivojević el. 92, m. Mira Šunjićević (Bračić) 1. m. 92.
3. Ivan Črnjić, 1. m. Mirko Šimunović (Korčulić) 1. m. 92.
4. Josip Jurek, 1. m. Šime Šeković 1. m. 92.
5. Petar Jurčić (Milićević) 1. m. 92.
6. Miroslav Šimunović el. 92.

Bogdan Jurčić je predsjednik
član: 1. Branislav Kršelj, 1. m. Tomi Lukić 2. m. u Anu Radolić
2. Petar Trstenjak, 1. m. Josip Šimunović
3. Josip Prešinović 1. m. 92.
Ravnatelj: Božidar Jurčić, 1. m. Šime Šimunović 1. m. 92.
Učenici: Ivan Krš, 1. m. Šime Šimunović 1. m. 92.
Prepoznateli: 1. m. Šime Šimunović 1. m. 92.
Članovi: 1. m. Petar Jurčić (Milićević) 1. m. 92.
2. Franjo Kukuruz (Kukuruz) 1. m. 92.
3. Franjo Kukuruz 1. m. 92.

Hrvatski savez: 1. m. Mihalj Belaković, 1. m. Mihalj
Bučar, 1. m. Teofil Ivan, 1. m. Petar Jurčić

Zagradski savez: 1. m. Ivo Šimunović 1. m. Šime Šimunović 1. m. 92.

Edukacijski savez: Josip Šimunović
Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović
Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović
Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović

Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović
Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović

Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović
Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović

Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović
Prepoznateli: Šime Šimunović, Josip Šimunović

L. SUPA FONOVE.

Osnovana 10. studenoga 1937. Ravn. 18.
svečana 1938. Sjedište: Zagreb. Starješinskički: 1. dr. Franjo Bučar, 1. m. 1. m. Mihalj
Nagler, 2. m. Matko Matičić, 3. Vlastimir
Zrno, 4. m. Šime Šimunović, 5. m. Šime Šimunović,
6. m. Ivan Černyi, 7. m. Šime Šimunović,
8. m. Božidar Jurčić, gradel. 1. m. 92. odlik. dr.
Ranđel Baroni, 1. m. Mihalj Belaković, 1. m. v.

Ivan Zlat. 1. m. v. Hrvoje Melia (Krapina), nov.
Pavle Bačić, Dragutin Gavrilović i Vlasto Mayer.

Zgodi spadaju dobrovolj. Redovice: Hrvoje
Černyi, Černyi, Franjo Stjepančić, Šime Šimunović
Nagler, Šime Šimunović, Šime Šimunović, Šime Šimunović,
Kratice, Lipovac, Petrušić, Šimunović
Zagreb, Zagreb, Petrušić, Šimunović,
Sesvete, Sesvete, Ivan Želina, Želina,
Vrbovsko, Zagreb, Vrbovsko, Zagreb, Šime Šimunović
Sestri Dob, Zagreb II. Višnja ulica, Zagreb I.
III. Sesvetska cesta, Zagreb II. Nova
Ves, Zagreb V. Pačetacka, Zagreb VI.
Tomić, H. K. S. Zagreb Matice, H. K. S.
Zagreb I. Sestri Dob, H. K. S. Zagreb II.
Nova Ves, Zagreb II.

Broj 29 članova i 8 odlik. Ispodstveni
su 6.580 članova.

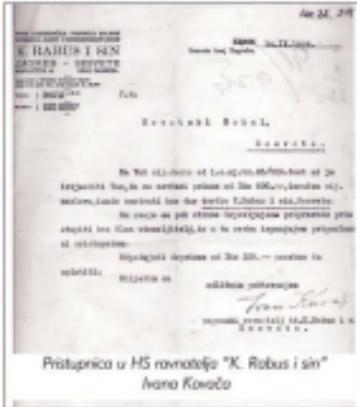
Dr. Franjo Bučar
starješinski Šime Šimunović

Šime Šimunović
1924, 25, 26, 27
1924, 25, 26, 27

66. Sesvete, Dva. 3. listopada 1938. Upr.
odlik. 1. m. Ivan Ornski, 2. m. Dragutin Juhov,
3. m. Ivan Šepeć, 1. m. Franjo Kukuruz, 2. m. Josip
Baroničić, 2. m. Ivan Sandžić, 3. m. Stjepan Bučić, 4. m.
Franjo Kristan i Franjo Kraljević. Broj. 82. 01.

Ignac Šemper

Pristupnica u HS rovnatelja "K. Rabus i sin"
Ivana Kovačić

Josip Baranatić

vode u naš glavni grad - jedno iz Austrije preko Maribora i Varaždina, Sv.I.Zeline, druga iz Bjelovara, Čazme i Križevca, a treća iz Zagorja preko Laza i Kaštine" (Petrović, Kaj, 86.). Tijekom stoljeća su se razvijale na svim poljima (privreda, trgovina, obrt, industrija, prosvjeta, kultura). Godine 1863. počela je s radom "pučka učionica u stolnom mjestu Sesvete", a već 1870. Sesvete su željezničkimi prugom povezane s Zagrebom. Godine 1921. započela je s radom tvornica suhomesnatih proizvoda "Kata Rabus i sin.", a 1930. tvornica octa braće Badel. Stanovnici Sesvete su pratili sva politička, kulturna i društvena zbivanja u Zagrebu i Hrvatskoj, pa je tako i ideja o osnivanju Hrvatskog sokola djelo i angažman pojedinača koji su pratili razvoj sokolstva u Zagrebu i prihvatali sokolsku ideju i program. (IB., 413.). Iz okružnice HSS u svezi preplatne, (IB. 143) na časopis HSS, vidi se da je već tijekom 1924. godine Sokolsko društvo u Sesvetama u procesu organiziranja i da su bile već izvršene pripreme za osnivačku skupštinsku društva. U prostoriji zgrade Sesvetske Dragutine Jazbeca 5. listopada 1924. održana je osnivačka skupština Hrvatskog sokola - Sesvete. Pod predsjedovanjem Ignaca Šempera skupština je počela s radom u 5 sati poslije podne, prisutno je bilo "32 čljetja s području općine Sesvete prema prilaženom popisu". Donešena je jednoglasno odluka o osnivanju HS-Sesvete i objašnjeni su svrha i cilj sokolstva. Pročitan je nacrt društvenih pravila, kojeg je napisao Privremeni odbor. Naglašeno je da će se konstituirajući Skupštini odrediti: "kada navedeno prihvaćeno pravila društva budu odobreno od Pojedinske uprave za Hrvatsku i Slavoniju". Po potvrdi prihvaćanja pravila sazvati će se konstituirajuća Glavna skupština koja će prema potvrđenim pravilima potvrditi izabrani odbor - starjelina brot Ivan Ormuš, vođa brat Nikola Tanhafer, odbornici braća Kunovac Stjepan, Baranačić Josip i Mahalab Nikola, revizori Šogud Stjepan i Palaković Pavao, tajnik Ivan Šemper. Iz zapisnika od 11.1.1925. vidi se već aktuelnost društva na polju tjelesovještice (određeno tjedno satnica - vježbe za slet). Sesvetski Sokol je osnivanjem potpao pod HS župu Fonovu, koja već 3.1.1925. piše dopis "brotskom Sesvetskom Sokolu kod Zagreba" u kojem ga obavještava da je iz glasila HSS saznalo o osnivanju HS Sesvete "a do danas nije prijavilo svoj osnutok ovoj župi u čijoj djelokrug po teritoriju pripada" (IB 437.). Župa Fonova, kojoj je teritorijalno pripao HS - Sesvete, osnovana je 1907. godine u Zagrebu, a 1925. godine njen starjelina je F. Bučar. Župa broji oko 400 članova, a jedan od članova je i gradski zastupnik F. Hrustić, radnik iz Planine (kad Sesveta). HS - Sesvete je odmah postao zapisnik župi Fonovoj koja im je potvrdila primitak (IB 439.) "o izboru Upravnog Odbora HS-Sesvete i prepisa zapisnika konstituirajuće Skupštine". Tijekom 1925. godine HS Sesvete vodio je obimnu korespondenciju s ostalim

im HS u Zagrebu i Hrvatskoj Sabini se središta za podizanje spomenika kralju Tomislavu u Zagrebu, nabavljaju se stručna sportska literatura (IB. 443.). HS Sesvete "de jure" 3. ožujka 1925. postaje član župe Fonove, što je potvrđeno dopisom župe 16. ožujka 1925., (poslano je i tiskarica za statistiku društva). Isto tako dobiven je i poziv za III Hrvatski sokolski slet u Zagrebu (IB.429., 428., 427.). Voda Prednjačkog zborna sesvetskog Sokola pozvan je na sjednicu Prednjačkog zborna župe Fonove i sjednicu Središnjeg odbora (15. studeni 1925.). Stručna literatura se i dalje nabavlja, a iz zapisačnika s sjednice od 27.X.1925. saznajemo da su se tjelovježbe održavale u prostorijama brata Nikole Matice, a dvo puta tjedno dolazio je izaslanik HS iz Zagreba, koji je predložio da se osnuje u Sesvetama Prednjački zbor i pošalje jedan član iz Sesveta na župski kurs (IB. 424.)

Prva glavna Skupština Hrvatskog sokola u Sesvetama održana je "povodom potvrđenja društvenih Pravila koja su postavljena nakon 11 mjeseci - 20. rujna 1925. u vježbačkoj prostoriji Hrvatskog sokola u Sesvetama". Uz prisustvo 24 člana potvrđena su Pravila društva i izbran je stalni Upravni odbor:

starošina - Ivan Ormuš
tajnik - Ignac Šemper
blagajnik - Stjepan Kunovec
voda - Josip Baranašić
borjaktor - Kušeković Stjepan
Sokolski sud - J. Baranašić, S. Kunovec, I. Sandelić, K. Burić, N. Mahalup.

Društvo broji 42 člana, uz 20 izvršujućih i 17 podupirajućih, 5 utemeljitelja i 10 dječaka. (IB., 453.)

Odmah nakon konstituirajuće Skupštine poslana je HSS-u u Zagreb obavijest o donošenju društvenih pravila i njihovoj potrdi od strane kraljevske vlasti (IB. 445.), a u Vjesniku HSS (br.10, 1925., str. 333.) objavljen je također tekst o osnivanju društva.

Aktivnost HS - Sesvete nastavlja se i tijekom 1926. godine. Na izvannrednoj godišnjoj Skupštini 5. travnja 1926. bila su i broća "iz župe Fonove, među njima je bio i brat Đuro Prejac, upravitelj HSS". Na sjednici Prednjačkog zborna župe Fonove (24. travanj 1926.) bila je i dele-

HRVATSKA SOKOLSKA ŽUPA FONOVA

Datum: 20.01.2025. Mjesto: 16. srpnja 2025.

Prezident: *[Handwritten signature]*
Zastupnik prezidenta: *[Handwritten signature]*

Potvrđujemo ovim beskratnim državno priznatim dopisom
13. siječnja 1925. da je isto navedeno desetstjedinsko sve bože
rođendane isti, na svojoj sjednici 16. srpnja 1925. te uslovi na temu
član 18. člana Statuta ovog konstituirajućeg društva.
Prezident: *[Handwritten signature]* Zastupnik prezidenta: *[Handwritten signature]*
Sjednica: *[Handwritten signature]* Datum: *[Handwritten signature]*

Statutarna: *[Handwritten signature]* Sjednica: *[Handwritten signature]*

Obavejst HS župe Fonove o prihvatu zapisa konstituirajuće skupštine društva

HRVATSKA SOKOLSKA ŽUPA FONOVA

Datum: 20.01.2025. Mjesto: 16. srpnja 2025.

Prezident: *[Handwritten signature]*
Zastupnik prezidenta: *[Handwritten signature]*

Ustavni statut: *[Handwritten signature]*

Prezident: *[Handwritten signature]*
Zastupnik prezidenta: *[Handwritten signature]*

Na točnije navedeno beskratno državno priznatim
dopisom 13. siječnja 1925. godine potvrđeno je da je isto
navedeno desetstjedinsko sve bože rođendane isti, na
temu člana 18. člana Statuta ovog konstituirajućeg društva.
Prezident: *[Handwritten signature]* Zastupnik prezidenta: *[Handwritten signature]*
Sjednica: *[Handwritten signature]* Datum: *[Handwritten signature]*

Statutarna: *[Handwritten signature]* Sjednica: *[Handwritten signature]*

Potvrđen na slet župe Fonove

HRVATSKI SOKOLSKI SAVEZ

Zagreb, 20. rujna 1926.

Dostava
članovima HS-a.

Zagreb, 20. rujna 1926.

Novosti ugođe u 10. rujnu 1926., ugovor me je neosvojila
te da izdajam i te mali pravne bili potvrda.

1926.11.10. na 10. rujna predaje pravne bili potvrda,
osnovljene još učinkovito preko drugih izdanih novinama,
potvrda potvrde (1926.11.10.), bila u vlasništvu planata.
Uz ovu potvrdu raspisana je da, ugovor 1926. rujna 1926. godine
potvrda preko dnevnika pravne potvrde i ova potvrda, tada je glavni
dokument predmeta.

Potvrda izdajena bila raspisana plakatu na glavnim
planatima, tao i glavni novinski novinski dnevnici raspisani.

Da izdajam 20. rujna 1926.

S. Kunovec

Zagreb, 20. rujna 1926.

Hrvatski sokolski savez potrebuje prijem pravila
drštva HS Sesvete

HS 1926.11.10.

Ljubljana, 20. rujna 1926.

Bratstvu
Hrvatskemu Sokolu
Sesveta

Previši Štefan Antolićević i Franjo
Kunovec, imajući u posjedu moj vježbeni
časopis pod nazivom "Društvo" i ujedno
za vježbu učinkovito govoriti predike Sloboda
na Kapetanu, u Ljubljani te u vlasništvu
mojih dnevnika raspisati u vlasništvu
te, da ih u vlasništvu u vlasništvu poštovanju
ne budu stvar!

Ljubljana

Poživi brat Stjepanu Antolićeviću i Franju Kunovcu
za prednjački tečaj u Zagrebu

HS 1926.11.10.

Zagreb, 20. rujna 1926.

Dostava

Zagreb, 20. rujna 1926.

Zagreb

Zagreb, 20. rujna 1926. godine, u vlasništvu
mojih dnevnika potvrđeno je da je
potvrda potvrde koju sam raspisao
na Ljubljani raspisana u Zagrebu, potvrda je
potvrda potvrde potvrde potvrde potvrde
na 10. rujna 1926. godine.

Zagreb!

Ljubljana

HS Vrbovec zahtijavlja se HS Sesvete na posjeti
pripravom javne vježbe u Vrbovcu

gacija Sesvetskog Sokola u sastavu Ormoš, Šemper i Kunovec, Broća S. Antolićević i F. Kunovec prijavljena su za poohodanje župskog prednjačkog tečaja. (IB., 460). Došlo je i do promjena u vodstvu društva, nakon ostavke J. Omuša izabran je 10. svibnja 1926. za starješinu brat Stjepan Kunovec (IB., 464). Iz izvješća vode društva saznamo o vježbama koje su vodene tijekom godine - vježbalo se 144 sati, a broj vježbača "je bio dostatan; ako se ova naše molo društvo usporedi s ostalim HS društvima koje broje na hiljadu članstva... vježbalo se je najviše proste vježbe na ručama čime smo i na javnoj vježbi nastupili... osobito je za poohvaliti naš ionako malobrojni narodštaj, koji je prigodom javne vježbe PRVI puta pred publikom sjajno nastupio". Vježbači HS - Sesvete su odgovorili "bratskom HS Koprivnicu da će prisustvovati tamo prigodom 20. godišnjice korporativno i u prostim vježbama" (IB, 476.). U selu Planini (kod Sesveta), na poziciji tamošnjih "žitelja - seljaka" društvo je 27. srpanj 1926. održalo oglednu prostu vježbu (IB, 459.). Tijekom 1926. godine i dalje se pratili i nabavljali stručna literatura, a brat S. Kunovec je bio zadužen da izradi noč Pravilnika za Hrvatsku narodnu knjižnicu u Sesvetama. Na redovnoj sjednici odobreno je (2. kolovoza 1926.) osnivanje knjižnice, apelira se na članstvo društva da dade novac ili knjige. Obavljene su isto tako sve pripreme za javnu vježbu društva "spojeno s puškom svedočnošću koja bi se imala odvijati 20. kolovoza 1926." (IB, 469.). Tijekom 1926. godine HS Sesvete vodi obimnu korespondenciju s društvima Sokola diljem Hrvatske. Pozivani je na proslave obljetnica - Dubrovnik, Ludina, Crikvenica, Nitrovica, Brod Slavonski - na javne vježbe HS, a III. javnu vježbu HS V. Gorica, javnu vježbu HS Petrovaradin, javnu vježbu HS Crikvenica. Poziv na sletske vježbe stizali su tijekom cijele godine, ali mi iz njih nismo saznali na kojima su članovi tjelevoježbenog zbara HS Sesvete sudjelovali. Imamo jedino pismo HS - Vrbovec (16.rujna 1926.) u kojem se oni: "zahvaljuju bratskom HS iz Sesveta na posjeti prilikom javne vježbe na dan 5. rujna 1926." (IB, 531.). Hrvatski Sokol I iz Zagreba svojim pisom: "potvrđuje se članovima HS iz Sesveta da su prisustvovali prvoj javnoj vježbi HS - I u Zagrebu (10. vježbača)". (IB, 493.).

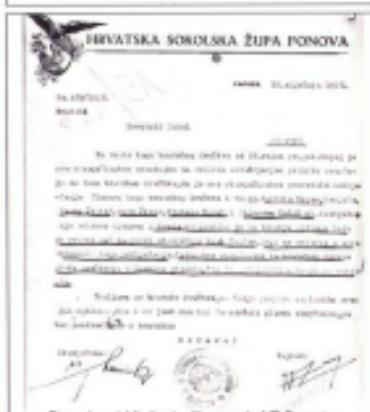
Hrvatski Sokolski Savez je od svog ponovnog ustoličenja /1922/ imao velike probleme s ORJUN-om. Ova je organizacija osnovana 1921. (od lijevog krila Demokratske stranke) s osnovnim ciljem borbe protiv separatizma, naročito protiv HRVATSKEG NACIONALNOG POKRETA. Njen program je bioček fašistički ideologiji, a u borbi za svoje ciljeve koristili se terorističkim metodama. Od 1922. godine njen program je temeljen na integralnom jugoslovenstvu i protivnik je sporazuma HSS i SDS, o pristolice su 6. janu-

orske diktature. Hrvatski Sokolski savez je uočio kolika opasnost prijeti gledje politike i programa ORJUN-e, na Skupštini HSS (20. lipanj 1926.) je donesena rezolucija o toj organizaciji u kojoj se ističe "da se u više raznih prigoda prema Hrvatskim Sokolovima pojedinačno kao i društvima skupno nastupaju, bilo pojedinci funkcioni, bilo zagovornici i zaštitnici organizacije Orlova, ne samo omalažavajući i uvredljivo, već da se HRVATSKOJ SOKOLSKOJ MIŠLI kao tokvoj i samom SOKOLSKOM RADU PODMEĆU NEPATRIČNE, PROTUVIJKERSKE I NASTRANE SVRHE I METODE... to su zablude, koje imaju svoj izvor ili u neupućenosti ili u hotimčnom izvođanju ISTINE". (HR, br.8, 1926, str. 290.-291.). U nastavku rezolucije decidirano se ukazuje na bitnu ulogu Sokolstva u Hrvatskoj "Hrvatsko Sokolstvo služilo je i služiti će TRAJNO, VJERNO I ODANO svojoj nacionalnoj zadaći, držeći visoko i neokidanju kulturu sokolova zamisao, koja ima izvor i konac u narodnoj duši... Skupština HSS poziva i upućuje sva svoja društva i članove da izbjegavaju svake zadjevice i sukobe s organizacijom ORJUN-e, ali da istodobno ODLUČNO I POTPUNO ODBIJU SVAKU LIJAGU, dokazala ona mo s koje strane". Iz spisa i dopisa u arhivu društva vidi se da je još krajem 1925. u HS - Sesvete došlo do raskola u svezi roda u društvu. U rujnu 1925. godine poslan je dopis HS župi Fonove, gdje se navode isključenja nekih svojih članova. Župa Fonova je tek 21.1.1926. odgovorila HS - Sesvete da je "dopis tog bratskog društva (od 23. rujna 1925.), kojeg je ovo starješinstvo pomutnjom sa velikim zakašnjenjem primilo, saopćuje tom bratskom društvu, da je ovo Starješinstvo potvrdilo isključenje članova tog bratskog društva" (IB, 487.). U svezi opravdanosti isključenja navedenih članova HS - Sesvete, dio je potvrda i član župe Fonove, brat Nagler, koji je također sudjelovao u istrazi... Na sjednici Starješinstva župe Fonove (8. veljače 1926.) još jednom je potvrđeno ovo isključenje "zbog toga što su kao članovi tog društva rodili zajedno s ORJUN-om protiv interesa Hrvatskog Sokola uopće, a onoga u Sesvetama napose... otigli su u ORJUN-u i rodili protiv interesa našeg Sokolstva". U župskim vijestima (HS, br.3, 1925., str.96.) objavljen je također ova izjava.

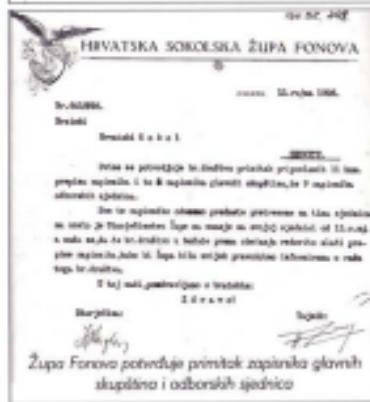
HS-Sesvete je, kako smo vidjeli, uspio rješiti ovoj problem i na sastanku Starješinstvo župe Fonove (10. travanj 1926.) je konstatirano "Starješinstvo župe raspričvalo je na svojoj sjednici o prilikama u tog bratskog društva, pa mu je drogo da se društvo ODRŽALO i da će nastaviti s radom" (IB; 545.). U svezi drugog problema - odnos HSS i JSS, poslano je svim HS društvima okružnica župe čije su član. Župa Fonova je 15. veljače 1926. poslala dopis svojim društvima, s oznakom "Posvjertivo", u kojoj između ostalog piše: "neki članovi društva aktivno sudjeluju kod priređivanja zabava i

Hrvatski Sokol I Zagreb potvrđuje Hrvatskom sokolu Sesvete prisustvo na njihovoj rječi

Potvrda o isključenju članova iz HS Sesvete

Zupa Fonova potvrđuje primetak zapiskina glavnih skupština i odborskih sjednica

Župe Fonova potvrđuje prijem zapisnika s izvanredne glavne skupštine HS Sesvete

Obovjest Župe Fonove (s čvorom povjerljivo)

Obovjest o položenoj zavjeti društvenih stariješina

lilih priredoba (JSS)..., baš stoga upozoravamo SVA DRUŠTVA na zaključak HSS od 21. lipnja 1924., koji glosi, da HS dok traju ovakve prilike ne smije sudjelovati kod priredoba JSS" (IB, 536.). Isto tako HSS čvrsto stoji na "Osjećkoj rezoluciji - Tri naroda, tri Sokolska saveza unutar, a prema vani JSS kojeg Starješinstvo čine delegati triju posve AUTONOMNIH SAVEZA" (HS, br.5, 1926., str.190.). Na VIII sjednici Starješinstva HSS (16. travanj 1926.) donesena je odluka, osobito proglašeno "da je ispravan princip dijeljenja Sokolstva prema SLAVENSKIM NARODNOSTIMA, a ne prema DRŽAVAMA" Isto tako odbijen je i prijedlog JSS da bi jedino baza za sporazum bila da HSS župe pristupe u JSS, zadržavši svoje ime, a članovi društva kroj i boju sokolskog odjela" (HS, br.5, 1926.).

Obimna aktivnost i djelatnost HS-Sesvete vidi se iz dopisa župe Fonove (15. rujan 1926) u kojij se potvrđuje primitak "osam zapisnika glavnih skupština i 9 zapisnika odborskih sjednica" (IB.498). U spisu župe Fonove od 30. lipnja 1926. saznavamo "o položenoj zakletvi društvenih stariješina koju je zaboravio potpisati Vaš bivši stariješina, pa neka ga na mjestu gdje je određeno potpiše sadašnji društveni stariješina brot Kunovec" (IB, 495.). Društvo je poslon i poziv, da pošalje na prednjočki tečaj (8. travanj 1926.) jednog svoga člana, jer je tom "društu potreban dobar prednjak, a u blizini je Zagreb i imate pogodnu vezu". Iz zapisa od 2.V.1926. vidi se da je 34 članova društva položilo Sokolsku zavjetu (IB.479, 480, 589, HS, br.3, 1927., str.106). Djelatnost društva u Sesvetama je bila vezana i na rad s mladima, pa je tako upućena molba državnoj obospolnoj školi u Sesvetama za prezentaciju i održavanje sokolskih vježbi u hodniku škole (IB, 492.).

Politička scena u Hrvatskoj tijekom 1927. godine je u znaku SDS" svojevrsnog nastavka predratne Hrvatsko - Srpske koalicije, ali u novim uvjetima" (P, 338.). Djelatnost HS - Sesvete i u toj godini je vrlo aktivna, što se naročito vidi iz zapisnika odborskih sjednica. U veljaci 1927. pristupilo se osnivanju putne blagajne za izlete Bohar, Plitvice, Susak (IB, 566.). Župe Fonova pozvala je Sesvetski Sokol na prasluvu i slet pavodom 20 - godišnjice osnivanja župe, a u drugom dopisu (isti datum) govoriti se o neslaganju pojedinaca unutar društva i društva. HS pa se apeleira "u Sokolstvu treba da vloži broštvo i ljubov, jer tako nos uče naša SOKOLSKA NACELA i stoga nastojimo sve liche momente, pa sve političke i klase razlike zatomiti čim prestupimo prog svetog sokolskog doma". (IB, 596.). HS-Sesvete redovito je pozvan da šalje svog predstavnika na Glavnu skupštinu župe - izabran predstariješina brot Jazbec je bio pozvan na Glavnu skupštinu 6. 3. 1927. (IB, 573, 574., 588.). U dopisu od 29.

travnja 1927. upućenom društvu obrazlaže se protokol počaganja zavjere (zakletve) i naglašava se "ovome činu treba posvetiti najveću pažnju da se obavi dostoјno našeg SOKOLSTVA". Glavnu vježbu održao je Sesvetski Sokol 7. srpnja 1927. u dvorištu kuće brata Petra Mileusnića (IB, 571.). Iz poziva na Glavnu skupštinu HS - Sesvete (13. 3.1927.) saznajemo da se vježbaonica društva "nalazi u župnom dvorištu crkve Svetih Svetih u Sesvetama". U svibru 1927. župa Fonova odobrava HS - Sesvete "mažeće svoju JAVNU VJEŽBU održati 7. kolovoza t.g." (IB, 580.). Sukob HSS i JSS traje i dalje, župa Fonova šalje i ove godine upozorenje u svezi odnosa tih društava. (IB, 576.). Društvo i dalje nastavlja s nabavkom literature, tako je kupljena knjiga F. Bučara "Povijest Hrvatskog Sokola". Voda prednjačkog zborna društva Sesvete pozvan je 23. rujna 1927. da pristupi "obveznoj sjednici prednjačkog zborna župe Fonove". Hrvatski Sokolski Savez u 1927. godini ima 20200 članova - župa Fonova ima 3843 člana (3255 muških i 588 ženskih - vježbala 1250). HSS je i ove godine svim društvima poslao dopis u kojem se jasno obrazlažu sve obaveze i dužnosti i propis klijih se društva moraju pridržavati (IB, 575.). Sljedeći ovi upute HSS, sesvetski Sokol je na I. javnoj vježbi HS D. Šelo održanoj 4. rujna 1927. sudjelovao s 16 vježboča. (HS, br. 11, 1927. - IB, 611.). U Sesvete su stizali pozivi te godine iz Bibira (posveta društvene zastave HS Bibir), molba za pomoć u nabavi "sprava i astalog inventara za tjelesno vježbanje" HS u Rumi (IB, 614.), poziv na javnu vježbu u Ludini (IB, 585.).

U arhivu Sesvetskog Sokola imamo samo dva dokumenta iz 1928. godine. Jedan je poziv (od 21.I.1928.) "na temelju zaključaka Upravnog odbora HS - Sesvete na izvanrednu Glavnu skupštinu u četvrtak, 9. veljače u 7 sati nočećer u župnom dvoru s slijedećim dnevnim redom...", "(IB, 581.). Poziv su potpisali starješina (koji je doo ostvuk) J.Kunovec i tajnik J.Baranović. Drugi dopis je Okružnica br. 6 Tehničkog odbora HS župe Fonove-poziv na sjednicu Prednjačkog zborna župe. U glasilu HSS - "Hrvatski Sokol" za 1928 godinu nismo pronašli nikakve vijesti o bilo kakvoj aktivnosti HS - Sesvete.

Ukidanjem Vidovdanskog ustava 6. siječnja 1929. u Kraljevini Jugoslaviji je uvedena diktatura-

	HRVATSKA SOKOLSKA ŽUPA FONOVA	
	Redakcija: 1927/1928.	Zadnja: 1. svibnja 1929.
Izdavač:	DRAŠNIČKI SOKOL.	
SVEZETE.		
Povjereni su za vaši potrebe ot. M. Jurčić, raspisanični član. Da je raspisanični član na ovom izvještaju izjavljeni odstavci, da se isti ovoga jasno vježbu održati dan 7. kolovoza 1927. Da komisija: X. X. X. X. X.		
<small>Prezident:</small> 		<small>Društvo:</small>
Odobrenje župe Fonove za javnu vježbu HS Sesvete		

Brdo, 24. 07. 1928. <i>Stjepan Stanković</i> <i>Franjo Čurčić</i> Žeć u vježbi učestvuje 16 vježboča. Žeć u vježbi učestvuje 16 vježboča. <i>Stjepan Stanković</i> <i>Franjo Čurčić</i>	
Pismo HS Dugo Šelo	

TEHNIČKI ODBOR HRVATSKE SOKOLSKE ŽUPE FONOVE

Zagreb, 5. prosinca 1928.

SVEZETICA br. 6.

U ovoj Svezetici predstavljeni su dan 18. prosinca 1928. učenici s 8. razreda u predstavljaju župe "Hrvatski gospodar" dnešnje mreže Župe T. i njihova predstavljaj-
stva na sljedeći:

PROGRAM ZA 1928.

1. Izvjetnički poziv.
2. Članak predstavnika skupštine od 08/19.1928.
3. Izvještaj predstavnika Školskog vijeća.
4. Izvještaj o izmjenama mreže društvenih jedinica.
5. Izvještaj o predstavljajućim.
6. Kako bude organiziran.

Pozivajući se predstavljajućim svim društvenim jedinicama, da se učenici konzervatorijske poljoprivredne škole vrati uči upravljanju mreži Župe u pretvorbi, stavlja pitanje upravljanja
takvostima, ali svakome pravo opredeliti.

Na predstavljajućim.

Vodja:
Tihomir Štefanović v.r.

Tajnik:
Pjotrčko Baranović v.r.

Okružnica Tehničkog odbora HS Župe Fonove

Zahtjevi od Župe
za Poveznicu

Barde

Prema navedenoj na koncu zadnjih nekoliko mjeseci
dakle, konzervatorijsko glavno zemljopisno i gospodarsko
čak i učenici učili su se načinu rada, koga je učinio u Župi
Fonove, u objektima: Konzervatorijske Škole i

1. Škola: Školski plan: Školski program:
2. Školski program: Školski program:
3. Školski program: Školski program:
4. Školski program: Školski program:
5. Školski program: Školski program:
6. Školski program: Školski program:
7. Školski program: Školski program:
8. Školski program: Školski program:
9. Školski program: Školski program:

Te učenike moguće učiti učenici konzervatorijske Škole - počet-
nički - Škola učenici učiti mogu Župe - Župe -
Kao rezultat, učenici konzervatorijske Škole su učinili 100%
tehniku po potrebitnosti konzervatorijske Škole, godine 1928.

Konzervatorijska Škola konzervatorijske Škole učenici
su se učinili učenici konzervatorijske Škole - Župe - Župe -
Kao rezultat, učenici konzervatorijske Škole su učinili 100%

Školski program
konzervatorijske Škole

Prijedlog:
Županički

Poživnica na glavnu skupštinu HS Sesvete 1928.g.

ra. Vedu u svibnju te godine HSS stilu vijesti od

HS društva da se od njih traže stanovite izjave
svojim političkim značajom. U svezi toga Šavenc
starještinstvo donosi odluku "Hrvatska Sokolstvo
je isključivo KULTURNO NACIONALNA
USTANOVA, pa radi toga i obzirom na svoj
poziv i zadaću u narodu i ne smije ni opće, a ni
pojedino društvo (župe) za sebe učiniti u bilo
kakva politička pitanja... određuje HSS da ujed-
no društva (župe) niti tko u ime njega niti bilo
kojom zgodom ne smije davati nikakvih političkih
izjave niti svojim pobjudom spartano ni na
bilo kakav poziv, dokazao on ma s koje strane" (HS, br.5, str.207, 1929.). U arhivu HS - Sesvete
nema nikakvih spisa, poziva, zapisa itd., iz
1929. godine. O djelatnosti društva saznali smo
nešto samo iz glasila HSS - Hrvatski sokol (za
1929.). Na skupštini Župe Fonove održanoj 5.
svibnja 1929. godine bio je i predstavnik HS -
Sesvete. Iz referata tajnika Župe J. Parapotića
vidi se da Župe u 1929. godini ima 37 društava
sa blizu 4000 članova (HS, br.5, str.208., 1929).
Aktivnost Župe je bila vrlo obimna: 48 predavan-
ja i 71 izlet, a većina društva ima "svoje knjižnice,
tamburaške i pjevačke zborove". HS - Sesvete je
u siječnju 1929. održalo glavnu skupštinu na
kojoj je izabrana nova društvena uprava (HS,
br.3, str.107., 1929.). Iz izvješća o kulturnoj dje-
lovnosti društva vidimo da je ono 24. ožujka
1929. u Sesvetama organiziralo predavanje dr.
R. Horvata na temu "Otpomo snaga naroda" u
zgradi obitelji Weinberger. Prije predavanja pje-
vačko društvo "Nado" otpjevalo je pjesmu "U boj,
u boj", a po svršenom predavanju otpjevalo je i
hrvatska himna, (HS, br.3, str.211., 1929.). Dje-
lovnost društva je provodena i na kulturnom
polju, 1. travnja 1929. priredena je društvena
zabava, na kojoj su "braća prikazala igrokaz -
"Jazzavac pred sudom" - koji je izazvao buru smije-
jeha..., očko će ovako i dolje ići, nadamo se da
ćemo moći pomisliti da podignemo SO-
KOLANU, jer nam u sadašnjim prostorijama nije
moguće raditi, kako bi trebalo" (HS, br.3,
1929.).

Izgleda da je to bilo sve, što je HS - Sesvete
tijekom 1929. organizirao, jer uvođenjem 6. janu-
uarske diktature nestaju "posljednja hrvatska
gospodarska, kulturna, politička i prosvjetna
društva". (A, 158.)

Naredbom kralja Aleksandra od 5.XII 1929.

donošen je zakon o osnivanju "Viteške organizacije Sokola kraljevine Jugoslavije i raspšuštena su sva društva tjeležbenih pokreta (USS, HSS)". Ova sva društva su sada mogla pristupiti samo Sokolu kraljevine Jugoslavije ili prestatiti s radom. Zakon je prijetio represijama svim tjeležbenim društvima koja bi odbila pristupiti Sokolu kraljevine Jugoslavije. Središnica Hrvatskog Sokolskog saveza je već 15. prosinca 1929. odbila potpisati pristupnicu za Sokol Kraljevine Jugoslavije, ali su zatim "počeli pristupati pojedinci kako bi mogli nastaviti s tjelesnim vježbanjem iz svoje koristi ili pak prisilom ljudi iz vladajuće klase" (ES, 285.). HSS nije mogao zbog svojih principa i pravila pristupiti takvoj udruzi, a još 11. veljače 1928. jasno i javno je obznanjeno bit i suština djelatnosti HSS: "SOKOLSKA MISAO ZNAČI TEŽNJA ZA TJELESNIM I MORALNIM JAČANJEM ŽIVOTA ČITAVOG NARODA, TJELESNIM ODGOjem ČINIMO TUJU ZDRAVIM, JAKI, I LJEPIM, A MORALNI ODGOJ SLIJEDE IZA TJELESNOG, JER ŠTO PO TJELESNIM VJEŽBAMA STIČENO, MORALOM ČUVAMO. PORED TJELESNOG I MORALNOG ODGOJA IMA SOKOLSTVO NARODNI, DEMOKRATSKI I NAPRIJEDNI SMJER U ODGOJU NARODA".

Župske vijesti

ŽUPA FONOVA.

Hrvatski Sokol u Sesvetama održao je 25. siječnja t. z. zavara skupštine, koju je jednoglasno odobrila izdajatelj upisivani odušev u rado u predloženi podstavni te istakao novu dobrobitnu ovrtku za godinu 1929. I to: sr. Ivu Koral, v. br. Stjepan Japović, adm. hr. Pavle Matulić, Stjepan Gospodnik, Mijo Jerešić, Josip Bermešić, Stjepan Mihelić i Gino Kokan - svešte, adm. hr. Miroslav Ustrević i Franjo Klobučar. Nepravedni odbor ustava se na sjednici dan 26. siječnja 1928. i izdavao iznada ovi: e. st. hr. Pavla Matulića, t. hr. Stjepana Gospodnika, n. t. br. Mijo Jerešića, M. Josipa Bermešića, s. M. hr. Stjepana Mihovića, s. v. hr. Olusa Kokana. (1)

Hrvatski Sokol u Sesvetama, Br. pred. dr. Radislav Horvat iz Zagreba održao je 24. siječnja predavanje a temu "Općina smaga naroda hrvatskoga". Predavanje je održano u prostorijama gospodina Weissergera, a bilo je vrlo dobro posjećeno od selačkih seljaka, koji je govor uvek po zanimljivi sklopi boljih i silev stilova na predavanje. Prilične predavanje obišekvali su srodnici društva "Nadej" pjesme "U hali, u hali", a po zanimljivo predavanje bio je hr. dr. Horvat iz Zagreba ponosnjavati i objevavati u sva mima.

Na 1. travnja priredili smo društvenu zabavu, koja je bila dobro posjećena, a čak priredio neobičnosti da se u društvene vrtče. Na zabavi učestalo je broda iznosilo "Jazzvac" pred zadnjem, koji je izazvao barem smijeha.

Ako će i dalje ovako H. S. radimo ne, da doma modi našemu posmatati, da poslužimo sokolom, jer ona u zadnjim predstavama nije mogla raditi, kako bi trebala. (2)

Zadnja vježba u Šibeniku 28.1.1928.

Sokol

Prevođenje je bilo
da dođe da je noviju glavnu postavju obavio
"Hrvatski Sokol" kada bi bio dobar, ali i
jedan drugi razlog, "Hrvatski Sokol".

Da je ovočje davanje redovno:

1. Štampani slogan
2. Štampani logotip
3. Štampani razvodnik
4. Štampani rednik
5. Štampani učinkovit
6. Štampani vlastnički odjel
7. Štampani učinkovit odjel
8. Štampani vlastnički odjel

Začelo iznade ovdje želim i željim da
predložim iznade koje je naredio državni
zavod!

Zdravo!

Sokol.

Zagreb

Postki na drugu glavnu redovnu skupštinsku HS
Sesvete (1927.g.)

Zapovijed

Ustanovljeni na 25.01.1928. godine u
predstavničkoj moci u Šibeniku, u prostorijama "Zagreb"
prema predloženoj ustanoviteljkoj postavci, u
čijim su članovima: dr. Radislav Horvat, dr. Franjo Ustrević,
dr. Stjepan Gospodnik, Stjepan Mihelić i Gino Kokan - svešte, adm. hr.
Miroslav Ustrević i Franjo Klobučar. Nepravedni odbor ustava se na
sjednici dan 26. siječnja 1928. i izdavao iznada ovi: e. st. hr. Pavla Matulića, t. hr. Stjepana Gospodnika, n. t. br. Mijo Jerešića, M. Josipa Bermešića, s. M. hr. Stjepana Mihovića, s. v. hr. Olusa Kokana. (1)

1) Štampani i obnovljivi je razvod, da se učini i zadrži na
predočujući ugovori, ali se željeno obnovljivo
učinkovito ustanovljuje nepravedni odbor, i
u ugovoru obnovljivo nepravedni odbor
bez obveznika, da se obnovi obnovljivo
na 6. siječnja, a to može ugodno početi na
svetkovinu svetog Jurja, 28. travnja. (2)

2) Nepravedni je predstavnik, učinkovito
učinkovite, a može obnovljivo i nepravedni
u ugovoru obnovljivo učinkovito prenesi
na 6. siječnja, a to može ugodno početi na
svetkovinu svetog Jurja, 28. travnja. (3)

Zagreb 25.01.1928.

Štampani

Zagreb

Postavljeno

Zagreb

Zapovijed o ustanovci je predstavljena
u Šibeniku 25.01.1928.

LITERATURA:

1. Arhiv Sesvetskog sokola 1924. - 1928. (u dalnjem tekstu I.B.)
2. Dragutin Pavličević, Povijest Hrvatske, Zagreb 1994. (u dalnjem tekstu Pov.)
3. Sokolstvo i gimnastička, Varaždin 1877./1878. - 1998., Varaždin 1998. (u dalnjem tekstu VZ.)
4. Stjepan Antolić, Pregled Hrvatske povijesti, Split 1994. (u dalnjem tekstu A.)
5. Šidak - Gross - Karoman - Šepić, Povijest Hrvatskog naroda 1861. - 1914., Zagreb 1968. (u dalnjem tekstu ŠGK.)
6. Ferdo Šilić, Pregled povijesti Hrvatskog naroda, Zagreb 1962.
7. Spomen spis II. Hrvatskog svesokolskog sleta u Zagrebu, 1911., Hrvatski sokolski savez, Zagreb 1911. (u dalnjem tekstu HSS, 1911.)
8. Hrvatski sokol, List za promicanje sokolstva - godišta: 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929. (u dalnjem tekstu HS, br., str., god.)
9. 100 godina Hrvatskog sokolstva u Bjelovaru, B. Gerić, S. Šito, J.B. Marjanović, T. Matić, Bjelovar 2005. (u dalnjem tekstu Bj.)
10. Enciklopedija fizičke kulture, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1977.

POPIS ZNAČAKA IZ ZBIRKE HRVATSKOG POVJESNOG MUZEJA IZLOŽENIH NA OVOJ IZLOŽBI:

1. Inv. br. 10798 - Značka Hrvatskog sokola
2. Inv. br. 10827 - Značka 3. sokolskog slet u povodu 1000-godišnjice Hrvatskog kraljevstva
3. Inv. br. 13866 - Značka "IX. svesokolski slet u Pragu", s poprsjem Miroslava Tyrša
4. Inv. br. 13872 - Značka " 20 godina Hrvatskog sokola - Kutina (1908-1928.)"
5. Inv. br. 13916 - Značka "Slet sokolske župe Rijeka 4-5.VIII. 1928."
6. Inv. br. 13930 - Značka "Sokol Zagreb - Prag 1907.g."
7. Inv. br. 13932 - Značka "Slet Hrvatske sokolske župe (HSŽ) "Frankopan" (1928.)
8. Inv. br. 13933 - Značka sokolska "V. slet Hrvatske župe Fonove u Zagrebu prigodom 50. godišnjice sokolstva
9. Inv. br. 13937 - Značka "10 godina Hrvatskog sokola u Karlovcu (1902.-1912.)
10. Inv. br. 13938 - Značka "IX. svesokolski slet u Pragu"
11. Inv. br. 15951 - Značka "III. hrvatski svesokolski slet u Zagrebu 1911.g."
12. Inv. br. 16098 - Značka "20 godina Hrvatskog sokola u Ilok (1906.-1926.)
13. Inv. br. 16099 - Značka sokolska - "Novska", za 1000-godišnjicu kraljevstva (925.-1925.)
14. Inv. br. 16102 - Značka "20 godina Hrvatskog sokola u Koprivnici (1906.-1926.)
15. Inv. br. 16103 - Značka "Hrvatski sokol Mitrovica" iz 1926.g.
16. Inv. br. 16105 - Značka "Hrvatski sokol Brod na Savi", iz 1926.g.
17. Inv. br. 16107 - Značka "Hrvatski sokol Pakrac, župa Fonova, 1926.g.
18. Inv. br. 16108 - Značka "IV. slet Hrvatske sokolske župe "Strossmayer" - Vinkovci 1926.g.
19. Inv. br. 16109 - Značka "Javna vježba Hrvatskog sokola u Crikvenici, 7.-8.IX.1924.g.
20. Inv. br. 16110 - Značka "20 godina Hrvatskog sokola u Petrinji (1906.-1926.)
21. Inv. br. 16111 - Značka "Posveća zastave i 20. godišnjica Hrvatskog sokola u Šisku
22. Inv. br. 16113 - Značka "Posveća barjaka Sokola u Klanju 15.VIII.1913.g.
23. Inv. br. 16116 - Značka "20 god. i posveća zastave Hrvatskog sokola Đakovo (1906.-1926.)
24. Inv. br. 16117 - Pojasno kopča, sokolska
25. Inv. br. 16118 - Značka "Hrvatski sokol Šibenik, 27.-29.VI.1926.g.
26. Inv. br. 16119 - Značka Hrvatskog sokola
27. Inv. br. 16122 - Značka "20 godina Hrvatskog sokola Varaždin (1903.-1923.)
28. Inv. br. 16126 - Značka "VII. župski slet Hrvatske sokolske župe "Ljudevit Posavski", 1925.g.
29. Inv. br. 16127 - Značka "III. hrvatski svesokolski slet u Zagrebu 1911.g."
30. Inv. br. 18735 - Značka "Sokolski slet Sušak-Rječko, 7.i 8.IX.1908."
31. Inv. br. 18740 - Pojasno kopča Društva sokola

POPIS ZASTAVA HRVATSKOG SOKOLA IZ ZBIRKE HRVATSKOG POVJESNOG MUZEJA NA OVOJ IZLOŽBI:

1. Zastava Hrvatskog sokola iz Kaštela (1908.g.)
2. Zastava Hrvatskog sokola iz Brezina (Slavonija - početak 20.st.)
3. Zastava Hrvatskog sokola iz Berovca (Slavonija, 1927.g.)
4. Zastava Hrvatskog sokola iz Koprivnice (prvo desetljeće 20. st.)

Za nakladnika: *Vladimir Sokol*

Autor izložbe: *Mladen Nada*

Tekst kataloga: *Mladen Nada*

Design naslovnice: *Tomislav Dilber*

Tehnička postava izložbe:

Mladen Nada

Tomislav Dilber

Domagoj Marojević

Likovno oblikovanje kataloga:

Mladen Nada

Tomislav Dilber

Grafička priprema i tisk: GRAFORAD - Rugvica

Naklada: 500 primjeraka

ISBN: 953-99397-9-8

| - 186

[23-140]

U desnici snaga!

U srcu odvažnost!

U misli domovina!

Sesvete, zračni snimak iz 1928.godine

